

LAMI – LASLLIAM Beoordelingsinstrumenten

Language Policy Programme
Strasbourg

LLAT (LAMI-LASLLIAM Assessment Tools) Medewerkers

Ontwikkeling

LAMI-lid

Lorenzo Rocca (voorzitter LAMI)
Cecilie Hamnes Carlsen (medevoorzitter LAMI)

Anna Mouti
Carmen Peresich
Giorgio Silfer en Lorena Bellotti
Ina Ferbežar en Mateja Eniko
Joe Sheils
José Pascoal
Katerina Vodickova
Mohammad Al Qara en Roswitha Hunold
Sabrina Machetti en Paola Masillo
Stefanie Dengler

ALTE-instituut

Società Dante Alighieri
Western Norway University of Applied Sciences

Aristotle University of Thessaloniki
OSD - Österreichisches Sprachdiplom Deutsch
KCE - Kultura Centro Esperantista
University of Ljubljana
ALTE Individual Expert Member
University of Macao
Charles University
Worldwide Bildungswerk
University for Foreigners of Siena
Goethe Institute

Coördinatie van de pilots

LAMI-lid

Anna Mouti
Ina Ferbežar en Mateja Eniko
Live Grinden
Lorenzo Rocca
Mohammad Al Qara

Land

Griekenland
Slovenië
Noorwegen
Italië en Noord-Ierland
Duitsland

De LAMI-leden willen graag het ALTE-secretariaat bedanken voor de voortdurende samenwerking, in het bijzonder Nick Saville, Mariangela Marulli en Graham Seed.

Vertalingen

De LAMI-leden willen graag alle instituten en collega's bedanken die bij de vertalingen van de instrumenten betrokken waren, voor hun bijdrage aan deze nieuwe meertalige ALTE-hulpbron.

Duitse versie

Carmen Peresich
Stefanie Dengler

OSD - Österreichisches Sprachdiplom Deutsch
Goethe Institute

Esperanto versie

Lorena Bellotti

KCE - Kultura Centro Esperantista

Griekse versie

Anna Mouti
Christina Maligkoudi

Aristotle University of Thessaloniki
Democritus University of Thrace

Italiaanse versie

Antonella Priori en Carlo Pirozzi
Greta Mazzocato, Sofia Bulla en Francesco
Bortolussi.

Società Dante Alighieri
CPIA di Treviso

Nederlandse versie

Goedele Vandommele
Helena Van Nuffel

CNaVT – KU Leuven
Centrum voor Taal & Onderwijs KU Leuven

Noorse versie

Cecilie Hamnes Carlsen en Live Grinden

Western Norway University of Applied Sciences

Portugese versie

José Pascoal

University of Macao

Roemeense versie

Dina Vilcu

Babes-Bolyai University

Sloveense versie

Ina Ferbežar en Mateja Eniko

University of Ljubljana

Spaanse versie

Javier Fruns Gimenez en Nuria Vaquero
Ibarra

Instituto Cervantes

Tsjechische versie

Kateřina Vodičková

Charles University

Inhoud

Inleiding tot de LAMI-LASLLIAM beoordelingsinstrumenten	4
Instrument 1 - Behoeftanalyse en niveaubepaling (mondelinge vaardigheden)	6
Instrument 2 - Geletterdheidsprofiel en niveaubepaling (schriftelijke vaardigheden)	15
Instrument 3 - Algemene beoordeling aan het einde van de cursus	35
Instrument 4 - Specifieke beoordeling aan het einde van de cursus	41
Bijlage A - Instrument 2 (tweede deel) - versie voor de cursist	55
Bijlage B - Instrument 4 - versie voor de cursist	69

Inleiding tot de LAMI-LASLLIAM beoordelingsinstrumenten

ALGEMENE DOELSTELLING: Praktische hulpmiddelen aanbieden voor de ontwikkeling van beoordelingsinstrumenten gebaseerd op LASLLIAM, binnen een kader dat de verbinding tussen leren, onderwijs en evaluatie wil versterken.

De LASLLIAM referentiegids

De Raad van Europa heeft sinds zijn oprichting het leren van talen en taaldiversiteit actief bevorderd, met een specifieke nadruk op de migratiecontext. Dat laatste werd versterkt door de lancering van het project Linguistic Integration of Adult Migrants (LIAM) in 2006.

Binnen die context vormen niet- of laaggeletterde migranten een erg kwetsbare groep leerders met specifieke onderwijsbehoeften. Zij moeten een tweede taal leren en tegelijkertijd hun basisvaardigheden ontwikkelen of voor het eerst leren lezen en schrijven.

LASLLIAM (Literacy and Second Language Learning for LIAM)¹ richt zich specifiek op die groep: het is de referentiegids van de Raad van Europa die taalopleiders en taalbeleidsmakers wil ondersteunen bij hun inspanningen om curricula en lesmateriaal op maat van niet- of laaggeletterde volwassen migranten te ontwerpen, te implementeren en te verbeteren.

De voorgestelde LAMI - LASLLIAM Assessment Tools (LLAT)

In het kader van het LAMI² actieplan 2021-2023³ hebben 19 LAMI-leden, van 13 ALTE-instituten die evenveel talen vertegenwoordigen⁴, vier instrumenten ontwikkeld en gevalideerd om het gebruik van LASLLIAM voor beoordelingsdoeleinden te illustreren. De implementatie van die instrumenten is een onderdeel van het ruimere kader van de LASLLIAM-pilootfase (zie LASLLIAM 7.3). De belangrijkste doelstellingen van die pilootfase waren:

- het documenteren en publiceren van de ervaringen van instituten in verschillende lidstaten van de Raad van Europa met de ontwikkeling van onderwijsmateriaal op basis van de LASLLIAM-schalen;
- het uittesten van dergelijke materialen in verschillende leeromgevingen om ze te valideren.

De LAMI-LASLLIAM Assessment Tools (LLAT) willen gelijkheid en kwaliteit ondersteunen door middel van inclusief leren en onderwijzen, op maat van de leerder. Zij weerspiegelen de actiegerichte aanpak (CEFR, 2001; CEFR Companion volume, 2020) die taalleerders in de eerste plaats beschouwt als sociale actoren die taken uitvoeren. De LLAT-instrumenten richten zich in het bijzonder op taken die gebaseerd zijn op communicatieve taalactiviteiten waarbij sprake is van mondelinge en schriftelijke receptie, productie en interactie, zoals geïllustreerd door de LASLLIAM-schalen (zie LASLLIAM 4.2).

Meer bepaald stellen de vier instrumenten adequate en passende taken voor, waarbij adequaat verwijst naar de kalibratie van de taak in verhouding tot het aangegeven LASLLIAM-niveau, terwijl passend verwijst naar het vermogen van de taak om niet alleen in te spelen op de behoeften van de leerders met betrekking tot de

¹ <https://rm.coe.int/prems-008922-eng-2518-literacy-and-second-language-learning-couv-texte/1680a70e18>

² <https://www.alte.org/LAMI-SIG>

³ <https://www.alte.org/resources/Documents/LAMI%20ACTION%20PLAN%202021-2023.pdf>

⁴ Tsjechisch, Nederlands, Engels, Esperanto, Duits, Grieks, Italiaans, Noors, Portugees, Roemeens, Sloveens en Spaans.

doeltaal op zich, maar ook op onderwerpen en communicatieve situaties die het gebruik van de doeltaal in het echte leven weerspiegelen (LAMI, 2016: 34).

In overeenstemming met het doel van het CEFR om de afstemming tussen pedagogische taken en taken in het echte leven te bevorderen (CEFR, 2001: 27), biedt de LLAT dan ook:

- twee eerste instrumenten om te gebruiken in de "onthaalfase", zowel voor de analyse van de behoeften van de leerders als voor de niveaubepaling op basis van hun geletterdheid en hun competentieprofiel in de tweede taal (zie LASLLIAM 6.2.1);
- twee laatste instrumenten om te beoordelen wat de leerder bereikt heeft aan het einde van een cursus (zie LASLLIAM 6.2.3).

Naast LASLLIAM en de andere reeds genoemde bronnen van de Raad van Europa, verwijzen de LLAT ook naar een aantal hulpmiddelen uit de LIAM Toolkit⁵, gedeeltelijk aangepast aan de context en de behoeften van leerders uit de doelgroep.

Beoogde gebruikers en doelgroep van leerders

De LLAT-instrumenten zijn ontworpen om gebruikt te worden door leerkrachten en begeleiders die betrokken zijn bij geletterdheids- en tweede taalcurricula in een migratiecontext. De doelgroep van leerders bestaat dus uit niet- en laaggeletterde volwassen migranten, die tegelijkertijd bezig zijn met het verwerven van geletterdheid en het leren van een tweede taal in educatieve- en beroepsgerichte leeromgevingen (zie LASLLIAM 1.3 en 1.4).

Aanpak

Bij de ontwikkeling van de instrumenten heeft LAMI de in LASLLIAM 6.1 beschreven aanpak gevolgd. Dat betekent dat het gebruik van LLAT:

- is bedoeld om volledig ingebed te worden in de leeromgeving. In die zin zijn de vier instrumenten concrete voorbeelden van het aanbevolen gebruik van LASLLIAM op het gebied van evaluatie. Ze houden rekening met de belangrijke bepaling dat de referentiegids niet bedoeld is voor de ontwikkeling van gestandaardiseerde high-stakes en grootschalige toetsen. In dat opzicht vormen de LLAT een voorbeeld van een eerlijk en correct gebruik van LASLLIAM, in schril contrast met en in duidelijk verzet tegen het opleggen van taaleisen aan niet- en laaggeletterde migranten voor verblijfs- en burgerschapsdoeleinden (ALTE en enquête van de Raad van Europa, 2020⁶).
- is ontworpen om het concept van profielen en de "erkenning van gedeeltelijke competenties" (CEFR, 2001: 175) te ondersteunen. De LLAT maken het mogelijk om heterogene profielen van leerders te illustreren, en daarbij bewijs te leveren van wat is bereikt.
- altijd dient te leiden tot positieve resultaten om de motivatie van de leerders te ondersteunen, indachtig het feit dat de LASLLIAM-schalen niet bedoeld zijn om een cesuur te bepalen
- moet bijdragen aan het Portfolio van de leerder⁷, met bijzondere aandacht voor de Taalbiografie, waarbij het meertalige repertoire van het individu wordt erkend en gewaardeerd.

⁵ <https://www.coe.int/en/web/language-support-for-adult-refugees/home?desktop=true>

⁶ <https://rm.coe.int/linguistic-integration-of-adult-migrants-requirements-and-learning-opp/16809b93cb>

⁷ <https://www.coe.int/en/web/portfolio>

- moet worden ingebed in LOA (Learning Oriented Assessment), gericht op de constante betrokkenheid van de leerder bij elke vorm van beoordeling. Dat betekent het geven van passende feedback en, meer in het algemeen, het bevorderen van het bewustzijn van beoordelingsprocedures als onderdeel van het algemene leerproces.

Enkele algemene richtlijnen

Hieronder volgen enkele punten om in gedachten te houden bij het gebruik van de LLAT. Het is aan te bevelen om:

- de inhoud van de instrumenten aan te passen aan de doeltaal, de context (land, regio, enz.), de onderwijscultuur en de specifieke behoeften van de leerders, rekening houdend met de culturele implicaties bij het beheer van het lesmateriaal, en met de interculturele aspecten van de interactie met en tussen de leerders.
- te overwegen dat dergelijke aanpassingen ook relevant kunnen zijn voor elke taakinstructie.
- aandacht te hebben voor de gevoelens van de leerders en de onderwerpen en afbeeldingen zorgvuldig te kiezen⁸.
- zich bewust te zijn van eventuele specifieke noden van de leerders, met name door na te gaan of er eventuele visuele en/of auditieve beperkingen zijn.
- de leerders voor en na het gebruik van elk instrument gerust te stellen, door er bijvoorbeeld op te wijzen: "Deze activiteit helpt mij om te weten wat jij nodig hebt om Nederlands te leren, zodat ik mijn werk beter kan doen". Herinner de leerders eraan dat ze voor deze activiteit niet kunnen "falen".
- rekening te houden met de aanbevelingen over de grafische lay-out, indien aanwezig in de instrumenten.

LLAT-structuur

Alle vier de instrumenten volgen een vergelijkbaar patroon:

- ze beginnen met een definitie van de doelstellingen, met vermelding van de relevante LASLLIAM-schalen;
- vervolgens wordt het format van de taken beschreven en worden er een aantal richtlijnen gegeven als aanvulling op de meer algemene richtlijnen die hierboven werden geschetst;
- afsluitend worden de taken voorgesteld met verwijzing naar de relevante LASLLIAM-descriptoren⁹, gevolgd door een suggestie voor de weergave van het resultaat.

⁸ Wat het auteursrecht betreft, is het belangrijk om alleen input te selecteren die vrij te downloaden en te delen is.

⁹ De LASLLIAM-descriptoren in blauw lettertype zijn overgenomen uit het CEFR Companion volume Pre A1 en A1 niveaus.

Instrument 1 - Behoeftanalyse en niveaubepaling (mondelinge vaardigheden)

Doel: Gebruikers (leerkrachten en begeleiders) helpen om in de onthaalfase de behoeften van leerders vast te stellen en hun mondelinge vaardigheden in het Nederlands in kaart te brengen door relevante gegevens te verzamelen voor de planning van de NT2-opleiding.

Meer specifieke doelstellingen zijn:

- A. de taalbehoeften analyseren vanuit een bredere focus, met vragen in een taal die de leerder kent, met nadruk op het belang van waardering voor het meertalige repertoire van de leerder.
- B. een meer specifieke niveaubepaling bieden, met vragen in het Nederlands over de mondelinge vaardigheden. Na dit deel kan instrument 2 worden afgenomen, dat gericht is op de schriftelijke vaardigheden.
- C. voorbeelden geven van adequate en passende taken (zie Inleiding), volgens oplopende moeilijkheidsgraad.
- D. voorbeelden geven van taaluitingen van leerders op basis van de LASLLIAM-schalen. Die voorbeelden moeten worden beschouwd als de verwachte output volgens de LASLLIAM-descriptoren. Als een leerder interageert met een taaluiting die vergelijkbaar is met het gegeven voorbeeld op een bepaald LASLLIAM-niveau, betekent het dat hij zich ten minste op dat niveau bevindt. Als een leerder bijvoorbeeld op een begroeting reageert met "Hallo" of met zijn naam antwoordt op de vraag "Wat is je naam?", kan daaruit afgeleid worden dat die leerder ten minste op LASLLIAM-niveau 1 zit. Het verdere verloop van de interactie zal dan bepalen of de inschaling op niveau 1 bevestigd kan worden. Afhankelijk van de antwoorden op de volgende reeks vragen, kan bepaald worden of de leerder ook al een hoger niveau beheerst. Leerders die niet kunnen antwoorden op de vragen van niveau 1, worden in elk geval op instroomniveau 1 geplaatst.

Relevante LASLLIAM schalen

De basis van dit instrument zijn de algemene LASLLIAM-schalen voor de mondelinge dimensie, vooral de descriptoren van mondelinge interactie. Om realistische situaties weer te geven die aansluiten bij wat de leerder waarschijnlijk ook in het echte leven zal meemaken, en vanuit de keuze voor een minder schoolse benadering, wordt luisteren (mondeline receptie) niet beoordeeld als een afzonderlijke vaardigheid, maar als een onderdeel van mondelinge interactie.

De focus op de algemene schalen is in de onthaalfase het meest gepast omdat die het meest geschikt zijn om de algehele taalvaardigheid van een onbekende leerder in te schatten. Een specifieke schaal die wel relevant is voor dit instrument is *Interviewen en geïnterviewd worden* (een categorie van mondelinge interactie), omdat die schaal precies aansluit bij de taken van instrument 1.

Op basis van het bovenstaande zijn de volgende LASLLIAM-schalen relevant voor dit instrument:

- *Mondelinge receptie* - Algemene schaal
- *Mondelinge receptie* - Algemene schaal
- *Mondelinge receptie* - Algemene schaal
- *Interviewen en geïnterviewd worden* - Specifieke schaal

Format

Het voorgestelde format is een mondeling interview, aangezien de dialoog een essentieel vertrekpunt is bij het aangaan van menselijke relaties.

Het instrument kan worden gebruikt als één gecombineerd instrument dat volledig in het Nederlands wordt uitgevoerd, of als twee afzonderlijke instrumenten. In het laatste geval verloopt de niveaubepaling in het Nederlands en de behoefteanalyse in een gemeenschappelijke taal met de leerder of met de hulp van een tolk of bemiddelaar.

Het interview bestaat uit 9 delen (van 0 tot 8) waarin telkens vermeld wordt wat door de interviewer wordt gevraagd, hoe dat gebeurt, en welke antwoorden van de leerder gekoppeld kunnen worden aan welk LASLIAM-niveau.

Enkele richtlijnen

Hieronder volgen enkele punten om in gedachten te houden bij het gebruik van dit instrument. Gebruikers worden verzocht om:

- ervoor te zorgen dat er voldoende tijd is voorzien om het instrument zonder haast te doorlopen. Het interview is in de eerste plaats een ontvangstmoment, dat het best verloopt in een rustige en ontspannen sfeer;
- te zorgen voor een informele sfeer, gericht op het vergemakkelijken van de communicatie¹⁰ ;
- de leerder vriendelijk, beleefd en respectvol te behandelen;
- te benadrukken dat het interview een gesprek is om elkaar te leren kennen; het is dus van fundamenteel belang te verduidelijken dat het interview geen formeel examen is;
- langzaam en duidelijk te spreken (niet luider);
- te herhalen, te herformuleren, pauzes en lichaamstaal te gebruiken;
- waar nodig alle taalhelpbronnen te gebruiken die door de gesprekspartners worden gedeeld;
- te overwegen of het nuttig is zichzelf als voorbeeld te gebruiken (bv. "*Ik ben [naam]. Wat is jouw naam?*");
- taaluitingen van de leerder af en toe te herhalen of samen te vatten om aandacht en empathie te tonen en bevestiging te geven;
- vooraf een kit met de in de onderstaande tabel genoemde afbeeldingen voor te bereiden;
- waar nodig voorwerpen en beeldmateriaal te gebruiken tijdens het gesprek;
- zoveel mogelijk de volgorde en de formulering van de vragen te volgen (de beurten van de interviewer zijn in onderstaande tabel cursief weergegeven); maar er tegelijkertijd rekening mee te houden dat het in sommige gevallen niet nodig is om alle vragen te stellen:
 - afhankelijk van persoonlijke omstandigheden of de context waarin het instrument wordt gebruikt, kunnen bepaalde vragen te gevoelig liggen. Om de privacy van de leerder te respecteren, kunnen die vragen weggelaten worden;
 - afhankelijk van de gegeven antwoorden op de vorige vraag of vragen, zijn andere vragen misschien niet nodig.

¹⁰ Inclusief het voorgestelde gebruik van een informeel register.

DEEL	WAT?	HOE? (vragen interview)	LASLLIAM NIVEAU
0	Begroeting + basis-benadering	<i>Hallo.</i> Wacht op een reactie op de begroeting. <i>Welkom! Ik wil graag met je praten om je beter te leren kennen, oké?</i> <i>Ik ben ... (naam). Ik kom uit ... (land).</i> <i>Spreek jij /begrijp je Nederlands?¹¹</i>	Niveau 1 (bv. "Hallo", "Goedemorgen".) Niveau 1 (bv. "Ja".)

Als de leerder het niet begrijpt:

- zet de behoefteanalyse dan verder in een andere taal, eventueel met de hulp van een tolk of bemiddelaar. Doorloop zo alle onderdelen van 1 tot en met 8.
- Wat de niveaubepaling voor Nederlands betreft, betekent dit dat de leerder een absolute beginner is, althans in mondelinge interactie: volgens de LASLLIAM-schalen beheerst hij LASLLIAM-niveau 1 nog niet. Als de verdere beoordeling (van de schriftelijke vaardigheden, zie Instrument 2) zou uitwijzen dat de leerder wel volledig geletterdheid is, wordt uiteraard ook de inschatting van de mondelinge vaardigheden het best herzien volgens de niveaus van het CEFR Companion-volume. Dat referentiekader is beter geschikt is om de taalcompetenties van een geletterde beginnende leerder te beschrijven.

Als de leerder het begrijpt:

- ga dan verder en doorloop de volgende onderdelen (1-8) zoveel mogelijk in het Nederlands;
- gebruik voor de niveaubepaling zowel de aanwijzingen in de laatste kolom als de beoordelingsschaal onder deze tabel.
- Het is belangrijk voor de behoefteanalyse om alle onderdelen van het interview te doorlopen, ook als het voor de leerder moeilijker wordt om het gesprek in het Nederlands te voeren. In dat laatste geval mag er steeds worden overgeschakeld op het gebruik van andere gemeenschappelijke talen.

1	Naam	<i>Dus, ik ben ... (naam)/ Mijn naam is ...¹²</i> <i>Wat is je naam?</i>	Niveau 1 - alleen de naam Niveau 2 - (bv. "Mijn naam is [naam]").)
	Land van herkomst	<i>Ik kom uit... Waar kom jij vandaan?</i>	Niveau 1 - alleen de naam van het land (bv. "Ik Syrië"). Niveau 2 - (bv. "Uit Syrië".) Niveau 3 - (bv. "Ik kom uit Syrië".)
2	Eerste taal	<i>Ik spreek Nederlands. Welke taal/talen spreek jij in ... (land van herkomst)?</i>	Niveau 1 - alleen de naam van de taal (bv. "Pashto"). Niveau 2 - bekende woorden (bv. "Spreek Pashto"). Niveau 3 - korte, eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met

¹¹ Afhankelijk van de context kan de meest geschikte optie worden gekozen.

¹² Ibidem.

			frequente woorden (bv. "Ik spreek Pashto").
	Andere talen	<i>Ik spreek ... (andere talen). Spreek jij ... (andere talen)? Welke andere talen spreek je?</i>	Niveau 1 - alleen de naam of namen van de taal of talen (bv. "Engels, Frans"). Niveau 2 - bekende woorden en gememoriseerde uitdrukkingen Niveau 3 - (bv. "Ik spreek Engels en Frans".) Niveau 4 - eenvoudige zinnen en uitdrukkingen/met enkele details (bv. "Ik spreek heel goed Engels").
	Opleiding	<i>Ben je naar school gegaan in (land van herkomst)? Foto's tonen en gebaren gebruiken om het verleden uit te drukken. Hoe lang ben je naar school gegaan? / Hoeveel jaar ga je al naar school? Jaren met vingers laten zien.</i>	Niveau 1 - alleen "Ja/Nee" en het aantal jaren Niveau 2 - bekende woorden en gememoriseerde uitdrukkingen Niveau 3 - korte, eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met frequente woorden Niveau 4 - eenvoudige zinnen en uitdrukkingen (bv. "Ja, ik ga 5 jaar naar school").
3	Beroep / Werk- ervaring	<i>Ik ben een leerkracht. Een foto laten zien. Wat doe jij? Nu ben ik leerkracht, maar vroeger had ik een ander beroep. En jij?¹³ met foto's van verschillende beroepen.</i>	Niveau 1 - alleen de naam van het beroep Niveau 2 - (bv. "Mijn beroep is [naam]"). Niveau 3 - korte, eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met frequente woorden Niveau 4 - (bv. "Ik ben verpleegster. Ik werk in het ziekenhuis").
4	Sociale omgeving en huisvesting	<i>Hoe lang ben je al hier in (naam van het land)? Ik woon in ... (naam van de stad/gebied waar je nu bent). Waar woon je hier in (naam van het land)? Vraag naar stad of gebied. Bent je hier alleen in (of naam van de stad)? Zo niet, wie woont er bij jou?</i>	Niveau 1 - alleen de naam van de stad / streek / persoon / soort accommodatie Niveau 1 - (bv. "Ja".)

¹³ Gezien de complexiteit van de vraag (inclusief de verwijzing naar het verleden) dient deze vraag vooral als een behoeftanalysevraag beschouwd te worden, eerder dan als een vraag in functie van de niveaubepaling van de mondelinge vaardigheden.

		Foto's laten zien.	Niveau 2 - bekende woorden en gememoriseerde uitdrukkingen (bv. "Met mijn familie"). Niveau 3 - (bv. "Nee, ik woon bij mijn familie"). Niveau 4 - (bv. "Ik woon in een appartement met twee vrienden").
5	Vrije tijd	<i>Kun je me iets vertellen over je dag? Ik werk elke dag in de ochtend. Wat doe jij nu meestal in (naam van het land)?¹⁴</i> <i>Als ik niet werk, spreek ik graag af met vrienden en kijk ik tv. En jij? Waar hou jij van?¹⁵</i>	Niveau 3 - (bv. "Ik werk de hele dag".) Niveau 4 - eenvoudige zinnen en uitdrukkingen/ met enkele details / soms met eenvoudige verbindingswoorden (bv. "Ik werk 's morgens en ik eet thuis"). Niveau 4 - (bv. "Ik hou van sporten".)

LASLIAM-descriptoren relevant voor de delen 0 tot en met 5

LASLIAM niveau	Descriptor
4	Kan reageren in alledaagse contexten door eenvoudige zinnen en vaste uitdrukkingen te gebruiken. <i>Kan in een sollicitatiegesprek antwoorden op eenvoudige, directe vragen, zeer langzaam en duidelijk gesteld in directe, niet-idiomatische taal, over persoonlijke details.</i> <i>Kan zichzelf beschrijven, wat hij doet en waar hij woont¹⁶.</i>
3	Kan reageren in een vertrouwde context door korte, eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met frequente woorden te gebruiken. <i>Kan vragen stellen en beantwoorden over zichzelf en dagelijkse routines, waarbij hij korte, vaste uitdrukkingen gebruikt en vertrouwt op gebaren om de informatie te verduidelijken.</i> Kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke informatie, gevoelens en gezondheid met korte, eenvoudige zinnen en vaste uitdrukkingen.
2	Kan eenvoudige vragen beantwoorden (bv. over persoonlijk relevante informatie) door bekende woorden, zinnen of gememoriseerde vaste uitdrukkingen te gebruiken. Kan enige eenvoudige informatie geven met bekende woorden of zinnen.
1	Kan vragen over persoonlijke basisinformatie beantwoorden met één woord of zin.

Zodra het niveau is beoordeeld, moeten de onderdelen 6-8 nog worden doorlopen voor de verdere behoefteanalyse. Dat kan gebeuren in het Nederlands of in andere talen.

¹⁴ Ibidem

¹⁵ Ibidem

¹⁶ De descriptoren in het blauw komen uit het CEFR Companion volume.

6	Persoonlijke doelen in het doeland	<p><i>Wil je hier voor korte of langere tijd verblijven?</i></p> <p>Als de persoon niet wil blijven, ga dan naar deel 8.</p> <p><i>Wat zou je willen doen in ... (naam van het land)? / Zou je willen ... wonen, werken, vrienden maken, studeren, naar school gaan ...?</i></p>	Alleen behoefteanalyse
7	Leerdoelen in het Nederlands	<p><i>Wil je graag Nederlands leren? Zo ja, wat wil je kunnen in het Nederlands?¹⁷</i></p> <p>Foto's tonen van verschillende dingen, zoals huis, school, mensen die werken, mensen die samen plezier maken, winkelen, schrijven, lezen, telefoneren, interactie op een sociaal netwerk, enz.</p> <p><i>Waar gebruik je Nederlands?</i></p>	Alleen behoefteanalyse
8	Leerdoelen in andere talen	<p><i>Wil je een andere taal leren?</i></p> <p><i>Welke?</i></p> <p>Vooral relevant voor mensen die "op doorreis" zijn in het land - indien mogelijk, vooraf door andere mensen laten uitzoeken.</p>	Alleen behoefteanalyse

¹⁷ Afhankelijk van de context kan de meest geschikte optie worden gekozen.

Beoordelingscriteria

Beoordelingsschaal - Mondelinge interactie in de doeltaal

De descriptoren in de beoordelingsschaal:

- Zijn gerelateerd aan de vragen die in het interview (delen 0 tot 5) zijn gesteld, volgens de betrokken LASLIAM-schalen
- zijn bedoeld om een LASLIAM-niveau toe te wijzen voor een adequate niveaubepaling aan het begin van een cursus. Zo beschrijft de descriptor in de kolom "Niveau 2" de mondelinge competentie van een leerder die een cursus op LASLIAM-niveau 3 zou moeten gaan volgen. Dat betekent dat die leerder uitstroomniveau 2 heeft en instroomniveau 3.

Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
De leerder kan alleen het eerste deel van het interview afronden, waarbij hij een aantal persoonlijke basisgegevens verstrekt door middel van taaluitingen die meestal uit niet meer dan één woord of zin bestaan.	De leerder kan het interview gedeeltelijk afronden, enkele eenvoudige persoonlijke gegevens verstrekken en zichzelf beschrijven door middel van taaluitingen die meestal bestaan uit bekende woorden, zinnen of gememoriseerde vaste uitdrukkingen.	De leerder kan bijna het hele interview afronden, persoonlijke informatie geven en zichzelf beschrijven door korte eenvoudige zinnen en zinnen met frequente woorden te gebruiken.	De leerder kan zo goed als het gehele interview afronden, persoonlijke details geven en eenvoudige aspecten van zijn dagelijks leven beschrijven door middel van eenvoudige zinnen en uitdrukkingen (af en toe verbonden met eenvoudige verbindingswoorden).

Hoewel het belangrijk is dat de interviewer begrijpt wat de ondervraagde bedoelt, wordt geen nauwkeurigheid verwacht. Het belangrijkste is dat de gesproken output begrijpelijk is. Eventuele fouten (bv. grammatica of uitspraak) hoeven niet te worden geëvalueerd als ze geen invloed hebben op het begrip.

Weergave van het resultaat

Aansluitend bij LASLLIAM kan de niveaubepaling op basis van (het in het Nederlands uitgevoerde deel van) het interview worden voorgesteld als een eerste stuk van het profiel van de leerder, zoals in onderstaand schema. In het onderstaande voorbeeld wordt de leerder op LASLLIAM-niveau 3 geplaatst voor mondelinge interactie.

Deze niveaubepaling voor mondelinge interactie is een eerste stuk van de puzzel, die nog aangevuld moet worden met de andere vaardigheden (zie instrument 2 voor de schriftelijke dimensie).

Plaatsingsbeoordeling	
LASLLIAM niveau	Communicatieve taalactiviteiten
	 MONDELINGE INTERACTIE
NIVEAU 4	
NIVEAU 3	
NIVEAU 2	
NIVEAU 1	

Gebruikers moeten zich ervan bewust zijn dat in bovenstaand schema twee communicatieve taalactiviteiten ontbreken: Mondelinge receptie (luisteren) en Mondelinge productie (spreken). Zoals eerder benadrukt, koos LAMI, rekening houdend met de bijzondere gevoeligheid van de onthaalfase, voor een minder schoolse aanpak waarbij wordt vermeden om spreken (bv. een monoloog voeren), en luisteren (bv. naar audiobestanden) afzonderlijk te beoordelen aan het begin van het leerproces. Verder is het is ook belangrijk te benadrukken dat het altijd mogelijk is dat een leerder na de eerste lessen of oefenmomenten toch een ander LASLLIAM-niveau toont voor luisteren en/of spreken dan datgene dat op basis van het interview werd vastgesteld.

Naast de niveaubepaling voor Mondelinge interactie is het aan te bevelen om als leerkracht of begeleider aantekeningen te maken en de verzamelde achtergrondinformatie over elke geïnterviewde leerder (meertalig repertoire, werkervaring, enz.) te noteren, bijvoorbeeld op een formulier.

Instrument 2 - Alfabetiseringsprofiel en niveaubepaling (schriftelijke vaardigheden)

Doel: Gebruikers (leerkrachten en begeleiders) helpen om in de onthaalfase het profiel van leerders te bepalen en relevante gegevens te verzamelen voor de planning van hun NT2-traject. Dit instrument wil het volgende in kaart brengen:

- **het geletterdheidsprofiel van de leerders in een voor hen bekende taal (deel 1 van de beoordeling) en**
- **de schriftelijke vaardigheden van de leerders (schriftelijke receptie, productie en interactie) in het Nederlands (deel 2 van de beoordeling).**

Meer specifiek biedt dit instrument:

- A. een eerste deel waarin gegevens worden verzameld over het geletterdheidsprofiel van de leerders in een taal die zij kennen.
- B. een tweede deel voor de niveaubepaling dat bestaat uit vier componenten met taken om de schriftelijke vaardigheden van de leerders te beoordelen op basis van de LASLLIAM-descriptoren (van niveau 1 tot en met niveau 4). Het resultaat van dit deel zal leerkrachten en begeleiders helpen om de leerder in de meest geschikte leeromgeving te plaatsen.

Dit tweede instrument moet worden voorafgegaan door instrument 1, dat gericht is op behoefteanalyse en mondelinge vaardigheden. Door beide instrumenten te combineren, kunnen de geletterdheids- en NT2-competenties van de leerders voor de verschillende vaardigheden in kaart worden gebracht. Het niveau kan daarbij per vaardigheid verschillen. Verder bevat het eerste deel van instrument 2 enkele vragen die verder bouwen op de informatie die tijdens het interview van instrument 1 verzameld werd. Daarom is het raadzaam om de voorgestelde volgorde van beide instrumenten te volgen.

Relevante LASLLIAM-schalen (voor het tweede deel van dit instrument)

De basis van het tweede deel van dit instrument zijn de drie algemene LASLLIAM-schalen voor de schriftelijke dimensie: Schriftelijke receptie (lezen), Schriftelijke productie (schrijven) en Schriftelijke interactie. De descriptoren van die schalen zijn meer algemeen dan de descriptoren van de specifieke schalen en geven de algemene taalvaardigheid van een leerder weer. Daardoor zijn ze meer geschikt om te gebruiken in de onthaalfase, wanneer de leerkracht of begeleider de leerders nog niet kent.

Op basis van het bovenstaande zijn de volgende LASLLIAM-schalen relevant voor dit instrument:

- *Schriftelijke receptie* - Algemene schaal
- *Schriftelijke productie* – Algemene schaal
- *Schriftelijke interactie* - Algemene schaal

Eerste deel

Format

Het eerste deel van instrument 2 bestaat uit twee taken die betrekking hebben op de lees- (taak 1) en schrijfvaardigheid (taak 2) van de leerders in een voor hen bekende taal.

Enkele richtlijnen

- Geef de taakinstructies in dit eerste deel mondeling, in een taal die de leerder kent, maar niet in het Nederlands. Elke gemeenschappelijke mondelinge taal kan worden gebruikt. Schakel indien nodig de hulp van een tolk of bemiddelaar in.
- Stel vooraf een kit samen met het materiaal dat nodig is om de taken te kunnen uitvoeren zoals hieronder beschreven
- In de beschrijving van de taken worden de taakinstructies *cursief* weergegeven.

Taak 1 - Lezen in een voor de leerder bekende taal

Kan je dit lezen?

Laat twee woorden en een korte eenvoudige zin zien over een bekend onderwerp in de eerste of tweede taal van de leerder.

Vooraf voor te bereiden materiaal: een blad met twee woorden en een korte eenvoudige zin, geschreven in een taal die de leerder kent en die verschilt van de doeltaal.

Taak 2 - Schrijven in een taal die de leerder kent

Kan je XXX schrijven?

Geef ondertussen een pen en een leeg blad gelijnd papier.

Vervang de bovenstaande XXX naargelang de informatie die tijdens het interview (zie Instrument 1) werd verzameld.

Enkele voorbeelden: als de leerder heeft verteld dat hij hier met zijn kinderen woont, kan je hem vragen om de namen van de kinderen op te schrijven; als hij heeft aangegeven dat hij graag kookt, kan je vragen om de naam van een favoriet gerecht op te schrijven; als hij van muziek houdt, kan je vragen om de naam van een favoriet nummer of muziekgenre op te schrijven, enz.

Vooraf klaar te leggen materiaal: een pen en een blanco blad (gelijnd) papier.

Beoordelingscriteria

Bij de beoordeling van taak 2, dient rekening te worden gehouden met kenmerken zoals het vermogen om een pen vast te houden, de druk op het papier, het handschrift, de schrijfrichting, het vermogen om op de lijn te schrijven, enz.

Of de leerkracht of begeleider de betekenis van de geschreven woorden begrijpt of niet, is niet belangrijk.

Resultaat

Er zijn 2 mogelijke uitkomsten als resultaat van dit eerste deel:

1. De leerder toont geen enkele lees- en/of schrijfvaardigheid in een van de voorgestelde talen. In dat geval stopt de afname van dit instrument hier en wordt vastgesteld dat de leerder het LASLLIAM niveau 1 nog niet beheerst en op het vlak van schriftelijke vaardigheden dus instroomniveau 1 heeft.¹⁸
2. De leerder toont enige vaardigheid in het lezen en/of schrijven in een van de voorgestelde talen. In dat geval wordt de beoordeling verdergezet met het tweede deel.

¹⁸ Voor de feitelijke plaatsing in een bepaalde cursus dient ook rekening te worden gehouden met het resultaat van Instrument 1 voor de mondelinge vaardigheden.

Tweede deel

Format

Het tweede deel bevat vier onderdelen (zie onderstaande tabel) die geordend zijn volgens oplopende moeilijkheidsgraad op basis van de LASLLIAM-schalen (van niveau 1 tot niveau 4). Die moeilijkheidsgraad wordt bepaald door verschillende aspecten, zoals tekstkenmerken (woordenschat, lengte, enz.), type taak en beoordelingstechniek (bv. matching wordt niet gebruikt vóór niveau 3; enz.) en lay-out (lettergrootte, regelafstand, enz.¹⁹). De totale duur van de vier onderdelen is maximaal ongeveer één uur.

Indien mogelijk kan dit tweede deel het best als een individuele activiteit worden aangeboden (zoals bij het eerste deel, dat ook één-op-één wordt afgenomen). Als alternatief kan dit tweede deel echter ook gebruikt worden als een activiteit voor meerdere leerders tegelijk. In dat geval is het wel belangrijk om de leerders te vragen om niet samen te werken.

Onderdeel nr.	LASLLIAM-niveau en relevante descriptor	Doel: nagaan of
1	Niveau 1 (descriptor voor schriftelijke vaardigheden op niveau 1)	de leerder niveau 1 beheerst (zo niet, dan moet de leerder instromen op niveau 1)
2	Niveau 2 (descriptor voor schriftelijke vaardigheden op niveau 2)	De leerder niveau 2 beheerst (zo niet, dan moet de leerder instromen op niveau 2)
3	Niveau 3 (descriptor voor schriftelijke vaardigheden op niveau 3)	De leerder niveau 3 beheerst (zo niet, dan moet de leerder instromen op niveau 3)
4	Niveau 4 (descriptor voor schriftelijke vaardigheden op niveau 4)	De leerder niveau 4 beheerst (zo niet, dan moet de leerder instromen op niveau 4)

Zoals de tabel laat zien, kan met elke component informatie worden verzameld om te bepalen of de vaardigheden van de leerder met een bepaald LASLLIAM-niveau overeenkomen. Specifiek:

- Elk onderdeel beoordeelt één LASLLIAM-niveau; afhankelijk van de antwoorden van de leerder heb je als leerkracht/begeleider twee opties:
 1. stoppen met de beoordeling als de antwoorden niet voldoen aan de descriptor van het beoordeelde niveau. Dat betekent dat de leerder dat niveau krijgt als instroomniveau, of
 2. doorgaan met de beoordeling van de volgende onderdelen als de antwoorden voldoen aan de descriptor van het beoordeelde niveau. Dat betekent dat de vaardigheden van de leerder boven het beoordeelde niveau liggen en dat hij wordt geplaatst op een hoger niveau dat het best beantwoordt aan zijn leerbehoeften.

¹⁹ Naargelang van de verschillende didactische tradities en de verschillende talen kunnen hier aanpassingen worden aangebracht, bijvoorbeeld over het gebruik van HOOFDLETTERS, met name wat de onderdelen met betrekking tot LASLLIAM niveau 1 en 2 betreft.

- Als de capaciteiten van de leerder boven LASLIAM-niveau 4 liggen, betekent dit dat de leerder een cursus kan volgen op basis van de schalen van het ERK-Companion volume, wellicht hoger dan A1. In dat geval is het aanbevolen om de niveaubepaling nog verder aan te vullen met andere taken op basis van de ERK-niveaus om een eventueel hoger niveau te bepalen.

Elk onderdeel bestaat uit 3 taken (één voor elke schaal), steeds in dezelfde volgorde: Lezen (schriftelijke receptie), Schrijven (Schriftelijke productie) en Schriftelijke interactie. Die laatste is een geïntegreerde taak die zowel lezen als schrijven omvat.

Enkele richtlijnen

Bij gebruik van het tweede deel van dit instrument is het aanbevolen om:

- de leerders erop te wijzen dat de activiteit geen formeel examen is en dat alleen positieve feedback zal worden gegeven;
- de leerders gerust te stellen, door instructies te geven zoals "je hoeft niet elke taak af te werken, je hoeft niet alle pagina's af te werken, als de taak te moeilijk voor je wordt, mag je zonder probleem stoppen";
- de taakinstructies te versterken, zowel door mondelinge toelichting in het Nederlands als door gebaren. Waar nodig mogen ook andere talen mondeling worden gebruikt om de taakinstructies samen te vatten;
- tijdens de activiteit waardering te tonen voor de inspanningen van de leerders;
- de leerders aan het einde te bedanken voor hun werk;
- aandacht te besteden aan grafische aspecten in verband met de lay-out, zoals in de gegeven voorbeelden, waarbij de input wordt vergemakkelijkt door het gebruik van een duidelijk leesbaar lettertype, met een geschikte lettergrootte (bijvoorbeeld ten minste 16 voor het eerste onderdeel) en een geschikte regelafstand (bijvoorbeeld ten minste 2 voor het eerste onderdeel);
- in gedachten te houden dat het meestal nodig is, zoals in de hier gepresenteerde taken, om de input aan te passen (bv. in termen van grammatica en woordenschat). Dat houdt in dat de eis van authenticiteit van de tekst gedeeltelijk verloren gaat, en dat ook moet worden nagegaan in hoeverre de prioriteit ligt bij het behoud van de adequaatheid en de duurzaamheid van de taak.

Eerste deel - Taken A (LASLIAM niveau 1)

Taak 1A- Lezen (schriftelijke receptie)

Descriptor algemene schaal

Kan numerieke van alfabetische informatie onderscheiden door enkele cijfers en letters te herkennen.

Kijk naar de foto en onderstreep²⁰ :

- het cijfer dat je ziet
- het woord straat²¹

²⁰ De formulering van de instructie mag worden aangepast aan de onderwijscontext. Zo mag "onderstrepen" bijvoorbeeld worden vervangen door "markeren" of "omcirkelen".

²¹ Afhankelijk van de onderwijscontext kunnen aanpassingen worden aangebracht. Zo kan het bijvoorbeeld beter zijn het woord "straat" te vervangen door het woord "stad".

Taak 2A- Schrijven (schriftelijke productie)

Descriptor algemene schaal

Kan een persoonlijk relevant woord schrijven door het te kopiëren.

Kopieer de 3 woorden²² . Kijk naar het voorbeeld.

	huis	huis
	kind	_____
	bus	_____
	hond	_____

²² Deze taak kan eventueel worden aangepast door het format te behouden maar de woorden te vervangen door andere korte bekende woorden met een eenvoudige lettergreepstructuur.

Taak 3A - Schriftelijke interactie

Descriptor algemene schaal

Kan enkele elementaire persoonlijke gegevens opschrijven (bv. eigen naam, geslacht, nationaliteit) door een voorbeeld te kopiëren.

Kopieer je naam van een document dat je bij je hebt.²³

Naam

.....

²³

Leerkrachten / begeleiders kunnen deze vraag verduidelijken door zelf hun naam op het bord of op papier te schrijven en daarbij te simuleren dat ze die naam kopiëren van een persoonlijk document (bv. hun identiteitskaart) dat ze bij zich hebben. Vervolgens kunnen ze de leerders vragen om hetzelfde te doen, en dus ook een Nederlandstalig document te nemen waarop hun naam staat in Latijns schrift. Die naam moeten ze dan kopiëren volgens de gegeven taakinstructie.

Tweede deel - Taken B (LASLIAM niveau 2)

Taak 1B – Lezen (schriftelijke receptie)

Descriptor algemene schaal

Kan het onderwerp bepalen van een korte, eenvoudige en persoonlijk relevante tekst door reeds geoefende woorden te lezen en visuele aanwijzingen te gebruiken.

Lees de zin en trek een lijn naar de juiste foto. Kijk naar het voorbeeld.

Vandaag krijg je 25% korting op vers fruit.

In de apotheek kan je met je kaart betalen.

De trein is in het station.

Hier vind je veel soorten brood.

Taak 2B – Schrijven (schriftelijke productie)

Descriptor algemene schaal

Kan een notitie voor zichzelf maken (bv. een woordkaartje voor het leren van woordenschat) door reeds geoefende woorden op te schrijven.

Schrijf op wat je op de foto ziet. Kijk naar het voorbeeld.

	<p>auto's</p> <hr/>
	<p>(Verwacht resultaat²⁴ : huis / woning)²⁵</p> <hr/>
	<p>(Verwacht resultaat: boom / bos / natuur / lucht / blauw)</p> <hr/>
	<p>(Verwacht resultaat: kinderen / voetbal / spelen / gras / bal)</p> <hr/>

²⁴ Deze taak kan eventueel worden aangepast door de afbeeldingen te vervangen. Daarbij is het belangrijk om rekening te houden met de verwachte output door afbeeldingen te selecteren die kunnen worden beschreven met korte, reeds geoefende woorden met een eenvoudige lettergreepstructuur.

²⁵ Elk woord dat past bij de foto wordt aanvaard. Het belangrijkste is dat de output begrijpelijk is. Eventuele nauwkeurigheidfouten mogen niet worden geëvalueerd.

Taak 3B - Schriftelijke interactie

Descriptor algemene schaal

Kan enkele persoonlijke gegevens invullen op een kort, eenvoudig formulier met behulp van reeds geoefende woorden.

Lees het formulier en vul het in.

<p style="text-align: center;">Inschrijving school</p> <p>Voornaam</p> <p>Familienaam</p> <p>Adres</p> <p>Telefoonnummer</p> <p>Leeftijd</p>
--

Derde deel - Taken C (LASLLIAM niveau 3)

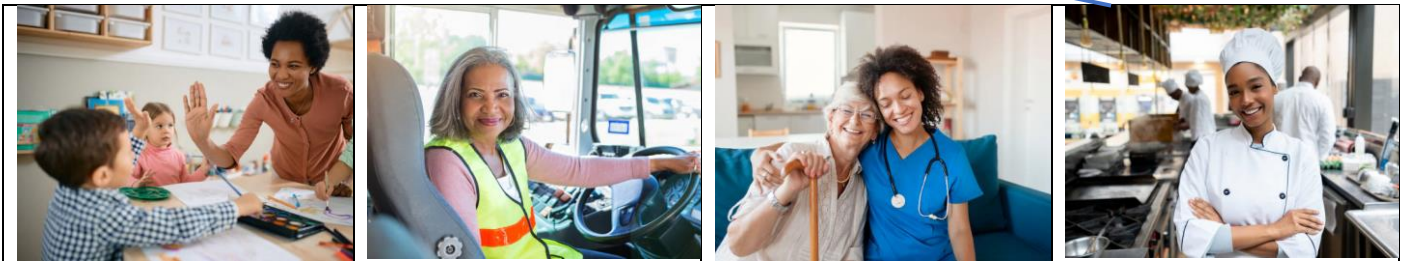
Taak 1C- Lezen (schriftelijke receptie)

Descriptor algemene *schaal*

Kan korte, eenvoudige zinnen over vertrouwde onderwerpen begrijpen (zelfs als ze een onbekend woord bevatten) door woord voor woord te lezen en visuele aanwijzingen te gebruiken.

Lees de teksten²⁶ en trek een lijn naar de juiste foto. Kijk naar het voorbeeld.

Ana werkt vaak 's avonds laat. Ze werkt als kok in een restaurant.

Lemlem werkt graag met kinderen. Ze werkt als leerkracht in het basisonderwijs.

²⁶ Deze taak kan eventueel worden aangepast door het format te behouden maar de input te vervangen. Daarbij is het belangrijk om korte en eenvoudige teksten te selecteren, met weinig zinnen en een eenvoudige zinsstructuur.

Jessica helpt oude mensen. Ze werkt als verpleegster.

Eva rijdt graag. Ze werkt als buschauffeur.

Taak 2C – Schrijven (schriftelijke productie)

Descriptor algemene *schaal*

Kan elementaire persoonlijke informatie geven (bv. naam, adres, nationaliteit), eventueel met behulp van een woordenboek.²⁷

Stel jezelf voor in een korte tekst.

Begin zo: "Mijn naam is ..."

²⁷ Beschrijvingen in het blauw zijn afkomstig uit het CEFR Companion volume.

Taak 3C - Schriftelijke interactie

Descriptor algemene *schaal*

Kan korte, eenvoudige berichten schrijven en beantwoorden met behulp van frequente woorden en vaste uitdrukkingen.

Antwoord op het bericht van je vriend.

Begin zo: "Hallo..."

Vierde deel Taken D - LASLIAM Niveau 4

Taak 1D – Lezen (schriftelijke receptie)

Descriptor algemene *schaal*

Kan korte, eenvoudige teksten over alledaagse onderwerpen begrijpen door zin voor zin te lezen, met behulp van visuele aanwijzingen en kennis van het onderwerp.

Lees de tekst. Beantwoord dan de vragen eronder. Kijk naar het voorbeeld.

Treinen naar Rome vertrekken elke dag vanaf het centraal station van Firenze. Kaartjes kosten 28 euro. Je kan kaartjes kopen bij het loket in het station. Het loket is tegenover de bar en heeft een rode deur.

	Ja	Nee
1. Vertrekken de treinen vanuit Firenze?	X	
2. Is de prijs van de treinkaartjes 28 euro?		
3. Is de kassa achter de bar?		
4. Is de deur van het loket rood?		

Taak 2D – Schrijven (schriftelijke productie)

Descriptor algemene *schaal*

Kan informatie geven over zaken van persoonlijk belang (bv. sympathieën en antipathieën, familie, huisdieren) met behulp van eenvoudige woorden/tekens en eenvoudige uitdrukkingen.

Beschrijf deze kamer: de kamer waar je nu bent.

Begin zo: "In deze kamer zie ik..."

Taak 3D - Schriftelijke interactie

Descriptor algemene *schaal*

Kan berichten schrijven en beantwoorden met eenvoudige zinnen en uitdrukkingen.

Lees de e-mail van Lina.

Van: Lina (misslina@gmail.com)

Aan: jou

Hallo!

Vandaag is het mijn verjaardag.

Gaan we samen lunchen?

We kunnen afspreken om 11.00 uur, voor het café dichtbij mijn huis.

Ik hoop dat je kan!

Groetjes

Lina

Antwoord aan Lina. Schrijf een korte e-mail.

In de e-mail moet je:

- Lina bedanken voor de uitnodiging
- schrijven dat je misschien een beetje later zal aankomen
- een vraag stellen aan Lina

Begin zo: "Hallo Lina, ..."

Beoordelingscriteria

Voor de evaluatie van de leestaken 1B, 1C en 1D (in het tweede, derde en vierde deel), gelden de volgende richtlijnen:

- 1 punt voor elk goed antwoord
- nul wanneer er geen antwoord wordt gegeven, of het antwoord verkeerd is

Rekening houdend met het aantal items betekent dit dat er voor elke leestaak een score kan gegeven worden van 0 tot en met 3. Als een leerder 2 of 3 scoort, betekent het dat hij het niveau van die taak beheerst en ten minste het gerelateerde LASLLIAM-niveau heeft bereikt.

Voor de beoordeling van de schrijftaken (schriftelijke productie en interactie) kan de onderstaande beoordelingsschaal gebruikt worden.

Beoordelingsschaal - Schriftelijke productie en schriftelijke interactie in de doeltaal

De descriptoren in de beoordelingsschaal:

- zijn gerelateerd aan de taken, volgens de betrokken LASLLIAM-schalen
- zijn bedoeld om een LASLLIAM-niveau toe te wijzen voor een adequate niveaubepaling aan het begin van een cursus. Zo beschrijft de descriptor in de kolom "Niveau 3" de schriftelijke competentie van een leerder die een cursus op LASLLIAM-niveau 4 zou moeten gaan volgen. Dat betekent dat die leerder uitstroomniveau 3 heeft en instroomniveau 4.

Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
De leerder kan een bekend woord kopiëren en kan zijn naam schrijven.	De leerder kan de taken gedeeltelijk uitvoeren, door gememoriseerde vaste uitdrukkingen en geoefende korte woorden te gebruiken.	De leerder kan bijna alle taken uitvoeren, door vaste uitdrukkingen, korte eenvoudige zinnen en zinnen met frequente woorden te gebruiken.	De leerder kan vrijwel alle taken voltooien door gebruik te maken van vaste uitdrukkingen, eenvoudige zinnen en zinnen waarin soms een eenvoudig verbindingswoord wordt gebruikt.

Het belangrijkste kenmerk is dat de schriftelijke output begrijpelijk is. Eventuele fouten (bv. grammatica of spelling) hoeven niet te worden geëvalueerd als ze geen invloed hebben op het begrip.

Resultaat

In overeenstemming met LASLLIAM kan het resultaat van het tweede deel van dit instrument weergegeven worden als het profiel van de leerder, zoals in het onderstaande diagram dat vergelijkbaar is met CEFR Companion volume figuur 9 en met LASLLIAM figuur 8.

Dat profiel-diagram, waarin per vaardigheid is aangeduid welk niveau de leerder al beheerst, kan opgenomen worden in zijn Taalportfolio.

Plaatsingsbeoordeling			
LASLLIAM niveau	Communicatief Taal Activiteiten		
	 SCHRIFTELIJKE RECEPTIE	 SCHRIFTELIJKE PRODUCTIE	 SCHRIFTELIJKE INTERACTIE
NIVEAU 4			
NIVEAU 3			
NIVEAU 2			
NIVEAU 1			

Zoals uit het diagram blijkt, bevindt de leerder zich in dit voorbeeld op LASLLIAM-niveau 4 voor lezen (schriftelijke receptie), op LASLLIAM-niveau 2 voor schrijven (schriftelijke productie) en op LASLLIAM-niveau 3 voor schriftelijke interactie. De profielresultaten kunnen dus verschillen per vaardigheid.

Gewoonlijk hebben leerders een hoger niveau in receptieve vaardigheden, maar bij leerders van de LLAT-doelgroep is dat niet altijd het geval. Zij scoren vaak het hoogst voor de mondelinge dimensie, vooral voor gesproken interactie (gesprekken voeren).

Als we het bovenstaande voorbeeld opnieuw bekijken, en - om het plaatje compleet te maken - veronderstellen dat de spreekvaardigheid van deze leerder minstens op LASLLIAM-niveau 4 ligt, rijst de vraag wat de beste aanpak is bij een dergelijk ongelijk profiel. Als er lessen worden aangeboden op verschillende niveaus, welk niveau past dan het best bij deze leerder? Hoewel het niet mogelijk is om een sluitend antwoord te geven, kan het nuttig zijn om na te denken over de volgende punten, met als uitgangspunt een zo goed mogelijke afstemming van het onderwijs op de behoeften van de leerder:

- In het algemeen is het vaak een goede aanpak om te focussen op de vaardigheid of vaardigheden met het laagste niveau en in te zetten op de taal- en geletterdheidsaspecten waarrond in de onthaalfase noden bleken te bestaan.
- Er zijn echter ook nog verschillende andere factoren waarmee leerkrachten en begeleiders kunnen rekening houden bij het nemen van beslissingen over de plaatsing van de leerder en de samenstelling van een groep, bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, motivatie, karakter, logistieke beperkingen, familie-/werkverplichtingen, enz.

Instrument 3 - Algemene beoordeling aan het einde van de cursus

Doel: Gebruikers (leerkrachten en begeleiders) helpen om de Nederlandse taalvaardigheid van leerders te beoordelen op LASLLIAM-niveau 2.

Meer specifieke doelstellingen zijn:

- A. een voorbeeld te geven van een beoordelingsinstrument dat is ontworpen voor één competentieniveau (d.w.z. een horizontaal instrument) en voor alle vaardigheden.
- B. specifieke taken voorstellen die kunnen worden gebruikt om te beoordelen wat een leerder heeft bereikt aan het einde van een cursus of segment van het lopende leerproces.
- C. de resultaten presenteren als een motiverend profiel (vaak heterogeen) binnen de context van een leertraject op maat van de behoeften van de leerder.

Relevante LASLLIAM schalen

Alle zes algemene LASLLIAM-schalen zijn relevant voor niveau 2:

- *Mondelinge receptie* - Algemene schaal
- *Mondelinge productie* - Algemene schaal
- *Mondelinge interactie* - Algemene schaal
- *Schriftelijke receptie* - Algemene schaal
- *Schriftelijke productie* – Algemene schaal
- *Schriftelijke interactie* - Algemene schaal

Format

Het voorgestelde format omvat zes taakideeën, één voor elke algemene schaal, voor een totale duur van ongeveer 20 minuten. Voor elke taak wordt beschreven wat de kenmerken van de taak zijn, met inbegrip van wat wordt getoetst en hoe, hoe de taak kan beoordeeld worden en hoe de resultaten kunnen worden weergegeven. Voor elke te meten vaardigheid zijn een aantal kenmerken vastgesteld waarmee bij de uitwerking van de taak rekening moet worden gehouden:

- Descriptoren van de algemene schaal (*LASLLIAM niveau 2*)
- Type taak (*meerkeuze, matching, invuloefening, uitgebreid schrijven, enz.*)
- Aantal teksten en tekstlengte (*voor receptieve vaardigheden: luisteren en lezen*)
- Aantal items²⁸ binnen elke taak (*voor receptieve vaardigheden: luisteren en lezen*)
- Domein (*persoonlijk, openbaar, educatief, beroepsmatig*)
- Scenario's (*zich verplaatsen, winkelen, sociale contacten leggen, enz.*)
- Communicatieve functie(s) (*vragen, informatie krijgen en geven, enz.*)
- Tekstsoort (*tickets, borden van supermarkten, reclamemateriaal, enz.*)
- Tijdsduur van de taak
- Scoring en beoordelingscriteria

²⁸ "Elk element in een toets dat een afzonderlijk cijfer of afzonderlijke cijfers krijgt. Voorbeeld: één hiaat in een cloze-toets; één meerkeuzevraag met drie of vier opties; [...]" (ALTE, 2011: 83).

Afhankelijk van de communicatieve taalactiviteiten die tijdens de cursus worden uitgevoerd, kunnen leerkrachten en begeleiders zich ook focussen op specifieke LASLLIAM-schalen en een selectie maken die rekening houdt met de behoeften van de leerders. Zo kunnen ze taken ontwikkelen die aansluiten bij de categorieën, domeinen en thema's die al aan bod kwamen tijdens de cursus (zie Instrument 4).

Enkele richtlijnen

Hieronder volgen enkele punten om in gedachten te houden bij het gebruik van dit instrument. Het is aan te bevelen om:

- inhoud aan te bieden die werd behandeld tijdens de cursus, en geen nieuwe inhoud voor te stellen.
- na te gaan of de vereiste 'test literacy' reeds werd opgebouwd tijdens de cursus, met andere woorden of de leerders voldoende vertrouwd zijn met de voorgestelde taaktypes.
- taal te gebruiken die past bij LASLLIAM niveau 2:
 - in taken met betrekking tot de mondelinge dimensie betekent dat bijvoorbeeld dat de spraak heel langzaam moet zijn, zorgvuldig gearticuleerd en met lange pauzes. Prosodie en uitspraak moeten nauw aansluiten bij de uitspraak in de regio waar de leerder woont; en achtergrondgeluiden en andere storingen moeten beperkt worden.
 - in taken met betrekking tot de schriftelijke dimensie houdt dat bijvoorbeeld in dat de woorden in de tekst een eenvoudige lettergreepstructuur moeten hebben.
- als algemene regel te overwegen dat het bijna altijd nodig is om de input te vereenvoudigen (bijvoorbeeld wat betreft grammatica en woordenschat). Dat houdt in dat de eis van authenticiteit van de tekst gedeeltelijk verloren gaat, zodat ook moet worden nagegaan in hoeverre de prioriteit ligt bij het behoud van de adequaatheid en de duurzaamheid van de taak.
- te zorgen voor een lay-out die geschikt is voor LASLLIAM-niveau 2: een standaard en goed leesbaar lettertype, geen cursief, met een lettergrootte van minimaal 14 en een regelafstand van minimaal 1,5.
- om een verslag op te stellen waarin:
 - de ongelijke profielen die kunnen voortvloeien uit het gebruik van dit instrument worden beschreven
 - dergelijke profielen altijd worden uitgedrukt in een bevestigende en positieve vorm, volgens de formulering "kan X".
 - het resultaat wordt weergegeven zoals dat aan het eind van dit instrument wordt voorgesteld.

Hieronder volgen zes tabellen waarin de verschillende taakideeën worden beschreven. Die tabellen kunnen als voorbeeld worden gebruikt, met de aanbeveling ze aan te passen aan de inhoud die wordt behandeld tijdens de cursus waarin het instrument wordt gebruikt.

Algemene mondelinge receptie (luisteren)	
Descriptor algemene schaal	Kan geïsoleerde stukjes informatie en frequente sociale formules (bv. begroetingen) identificeren door bekende woorden en uitdrukkingen te herkennen in korte, eenvoudige spraak.
Type taak	Meerkeuze met drie visuele opties (afbeeldingen) en een korte gesproken zin als input
Aantal teksten en tekstlengte	5 teksten (in totaal ongeveer 20 / 25 woorden) ²⁹
Aantal items	5 (1 item voor elke tekst)
Domein	Persoonlijk, publiek, educatief
Scenario	Beginnen met socialiseren, zich verplaatsen
Communicatieve functie(s)	De situatie herkennen en informatie verzamelen
Tekstsoort	Een korte gesproken weersvoorspelling (audio of video) - 3 eenvoudige beelden van het weer; Felicitaties voor je verjaardag - 3 beelden van persoonlijke situaties)
Duur van de taak	3 minuten.
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

Algemene schriftelijke receptie (lezen)	
Descriptor algemene schaal	Kan het onderwerp van een korte, eenvoudige, persoonlijk relevante tekst identificeren door geoefende woorden te lezen en visuele aanwijzingen te gebruiken.
	Kan numerieke informatie vinden (bv. telefoonnummer, prijs, gewicht) door geoefende woorden, symbolen of afkortingen te lezen (bv. €, £, kg, m).
Type taak	Meerkeuze met drie opties (informatie over tijd, plaats, kosten of soort gebeurtenis) en een korte geschreven zin als input ³⁰
Aantal teksten en tekstlengte	5 teksten (in totaal ongeveer 20/25 woorden)
Aantal items	5 (1 item voor elke tekst)
Domein	Persoonlijk, publiek, educatief
Scenario	aankopen, gebruik van de gezondheidszorg, gebruik van post- en bankdiensten
Communicatieve functie(s)	Onderwerp bepalen, informatie vinden
Tekstsoort	Reclame, uitnodiging, korte berichten (bv. een kort bericht van een arts)
Duur van de taak	5 minuten.
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

²⁹ Voor concrete voorbeelden in verband met het gebruik/de toepassing van de beoordelingstechniek, zie instrument 4.

³⁰ Voor concrete voorbeelden in verband met het gebruik/de toepassing van het type taak, zie instrument 2, LASLIAM niveau 2, taak 1.

Algemene mondelinge productie	
Descriptor algemene schaal	Kan een taaluiting produceren (bv. een eenvoudige instructie geven) door bekende woorden of zinnen te gebruiken.
Type taak	Monoloog - Eenvoudige instructies geven aan een vriend (bv. tijd en plaats van afspraak)
Domein	Persoonlijk, openbaar, educatief
Scenario	Zich verplaatsen, winkelen
Communicatieve functie(s)	Begroeten, instructies geven, beschrijven
Tekstsoort	Spraakbericht
Duur van de taak	Ongeveer een minuut
Scoring en beoordeling	Volgens de descriptors van een beoordelingsschaal (zie Instrument 1)

Algemene mondelinge interactie	
Descriptor algemene schaal	Kan eenvoudige vragen beantwoorden (bv. over persoonlijk relevante informatie) door bekende woorden, zinnen of gememoriseerde uitdrukkingen te gebruiken.
Type taak	Korte vragen / aanwijzingen in verband met een communicatieve situatie (met afbeeldingen voor contextualisering, bv. een foto van iemand die iets koopt)
Domein	Persoonlijk, openbaar of educatief
Scenario	Eten halen, winkelen
Communicatieve functie(s)	Reageren op een verzoek om informatie
Tekstsoort	Spraakbericht
Taak duur	Ongeveer een minuut
Scoring en beoordeling	Volgens de descriptors van een beoordelingsschaal (zie Instrument 1)

Algemene schriftelijke productie	
Descriptor algemene schaal	Kan een notitie voor zichzelf maken (bv. een woordkaartje voor het leren van woordenschat) door geoefende woorden op te schrijven.
Type taak	Uitgebreid schrijven uitgelokt door de vraag om flashcards met bekende voorwerpen aan te vullen (bijvoorbeeld vragen om korte en reeds geoefende woorden met een zeer frequente lettergreepstructuur te noteren onder 4 afbeeldingen. ³¹
Domein	Persoonlijk, openbaar, educatief
Scenario	Eten halen, boodschappen doen, school en kinderen
Communicatieve functie(s)	Beschrijven
Tekstsoort	Notities
Duur van de taak	3 minuten (aantal woorden: 4)
Scoring en beoordeling	Volgens de descriptoren van een beoordelingsschaal (zie Instrument 2)

Algemene schriftelijke interactie	
Descriptor algemene schaal	Kan enkele persoonlijke gegevens op een kort eenvoudig formulier invullen met behulp van geoefende woorden.
Type taak	Log in met enkele persoonlijke gegevens (ongeveer 5 / 6 gegevens) ³²
Domein	Persoonlijk, openbaar, educatief
Scenario	Persoonlijke informatie
Communicatieve functie(s)	Persoonlijke informatie geven
Tekstsoort	Formulier
Duur van de taak	4 minuten
Scoring en beoordeling	Volgens de descriptoren van een beoordelingsschaal (zie Instrument 2)

³¹ Voor concrete voorbeelden in verband met het gebruik/de toepassing van het type taak, zie instrument 2, LASLLIAM niveau 2, taak 2.

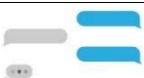
³² Voor concrete voorbeelden in verband met het gebruik/de toepassing van het type taak, zie instrument 2, LASLLIAM niveau 2, taak 3.

Resultaat

In overeenstemming met LASLLIAM wordt het resultaat van dit instrument het best weergegeven als het profiel van de leerder, zoals in het onderstaande diagram dat vergelijkbaar is met CEFR Companion volume figuur 9 en met LASLLIAM figuur 8.

Dat profielgediagram, waarin per vaardigheid is aangeduid welk niveau de leerder al beheerst, kan opgenomen worden in zijn Taalportfolio, zowel als onderdeel van de Taalbiografie als van het Taaldossier.

Vooraf in dat laatste geval heeft deze weergave een meerwaarde die te maken heeft met de mobiliteit van migranten. Het gebruik van een gemeenschappelijk format door verschillende aanbieders, kan namelijk de wederzijdse erkenning ondersteunen van segmenten binnen het lopende leerproces, dat op verschillende plaatsen of in verschillende fasen kan plaatsvinden, (zie LASLLIAM 6.3).

BEREIKTE LEERDOELEN						
LASLLIAM niveau	Communicatieve Taalactiviteiten					
	 MONDELINGE RECEPTIE	 MONDELINGE PRODUCTIE	 MONDELINGE INTERACTIE	 SCHRIFTELIJKE RECEPTIE	 SCHRIFTELIJKE PRODUCTIE	 SCHRIFTELIJKE INTERACTIE
NIVEAU 4						
NIVEAU 3						
NIVEAU 2						
NIVEAU 1						

Zoals uit het diagram blijkt, heeft de leerder in dit voorbeeld LASLLIAM-niveau 2 bereikt voor mondelinge en schriftelijke vaardigheden. Dat betekent dat hij geïsoleerde stukjes informatie en frequente sociale formules kan identificeren door bekende woorden en uitdrukkingen in korte eenvoudige spraak te herkennen, dat hij het onderwerp van een korte eenvoudige persoonlijk relevante tekst kan bepalen door geoefende woorden te lezen en visuele aanwijzingen te gebruiken; en dat hij numerieke informatie kan vinden (bv. telefoonnummer, prijs, gewicht) door geoefende woorden te lezen.

Voor mondelinge productie- en interactievaardigheden bevindt de leerder zich op LASLLIAM-niveau 3. Hij kan een taaluiting produceren in een vertrouwde context door gebruik te maken van korte eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met vaak voorkomende woorden. Daarnaast kan hij vragen stellen en beantwoorden over zichzelf en zijn dagelijkse routine door korte, formele uitdrukkingen te gebruiken en gebruik te maken van gebaren om de informatie te versterken, en kan hij communiceren in een vertrouwde context door gebruik te maken van korte, eenvoudige zinnen en uitdrukkingen met vaak voorkomende woorden.

Tenslotte voldoet de leerder aan LASLLIAM niveau 1 voor schriftelijke productie- en interactievaardigheden, waarbij hij enkele elementaire persoonlijke gegevens (bv. eigen naam, geslacht, nationaliteit) kan geven door een voorbeeld te kopiëren, en persoonlijk relevante woorden kan schrijven door te kopiëren.

Instrument 4 - Specifieke beoordeling aan het einde van de cursus

Schriftelijke receptie

Doel: Gebruikers helpen bij het beoordelen van de leesvaardigheid van leerders op LASLLIAM niveau 3.

Meer specifieke doelstellingen zijn:

- A. ondersteuning bieden bij de beoordeling van wat de leerder heeft bereikt aan het einde van een cursus of segment van het leerproces (eventueel ook om te reflecteren op de vooruitgang op bepaalde punten/stadia in het leerproces).
- A. de horizontale vooruitgang van de leerders op een bepaald niveau belichten, door te focussen op één specifieke vaardigheid en rekening te houden met alle categorieën die met die vaardigheid verband houden. Dat betekent dat alle vijf manieren van lezen, die ook in het CEFR Companion volume worden voorgesteld, in aanmerking worden genomen (zie LASLLIAM 6.1.3).
- B. voorbeelden geven van verschillende soorten taken in de vier domeinen.
- C. voorbeelden geven van adequate input in termen van taal en lay-out, en van geschikte inhoud (zie Inleiding).
- D. laten zien hoe het mogelijk is om te verwijzen naar de voorbeelden van taalgebruik in de verschillende domeinen, zoals beschreven in de specifieke schalen van LASLLIAM.
- E. de resultaten presenteren als een motiverend (vaak heterogeen) profiel binnen de context van een behoeftegestuurd leertraject.

Relevante LASLLIAM-schalen

Alle specifieke LASLLIAM-schalen met betrekking tot Schriftelijke receptie zijn relevant:

- *Correspondentie lezen* - Specifieke schaal
- *Lezen ter oriëntatie* - Specifieke schaal
- *Lezen voor informatie* - Specifieke schaal
- *Instructies lezen* - Specifieke schaal
- *Lezen als vrijetijdsbesteding* - Specifieke schaal

Format

Het instrument biedt vijf verschillende taken op basis van LASLLIAM niveau 3, inclusief een sjabloon met de specifieke kenmerken van de taak (zie instrument 3). Voor elk van de relevante specifieke schalen is één taak voorzien, die alle vier de domeinen bestrijkt.

Rekening houdend met het doelniveau zijn de taken een mengeling van op tekst gebaseerde items en items met tekst en afbeeldingen.

Enkele richtlijnen

Hieronder volgen enkele punten om in gedachten te houden bij het gebruik van dit instrument. Het is aan te bevelen om:

- de leerders als feedback een document te geven met een eenvoudige beschrijving van de schaal in hun eerste taal en in het Nederlands, dat zij aan hun portfolio kunnen toevoegen. Wanneer alle documenten van verschillende niveaus en domeinen worden verzameld, zullen die samen een individueel en dus hoogstwaarschijnlijk heterogeen profiel vormen. Dat kan ook worden gedaan voor de vaardigheden luisteren, schrijven en spreken.
- de voorbeelden van dit instrument te volgen voor de ontwikkeling van nieuwe taken, en er daarbij voor te zorgen dat:
 - de categorieën, domeinen, thema's, communicatieve situaties en woordenschat die in de taken aan bod komen altijd:
 - aangepast zijn aan de context en aan het land waar het leren plaatsvindt;
 - de inhoud van de cursus weerspiegelen. Daarbij is het belangrijk om te benadrukken dat elk op LASLLIAM gebaseerd beoordelingsinstrument bedoeld is als onderdeel van het leerproces, en past binnen een aanpak van permanente evaluatie.
 - de taaktypes (inclusief instructie) altijd een afspiegeling zijn van taaktypes die reeds tijdens de cursus werden aangeboden, met het oog op de 'test literacy' (zie Instrument 3).
 - voor elk nieuw type taak een voorbeeld wordt gegeven om de leerders te tonen hoe zij moeten antwoorden (bv. markeren, een lijn trekken).
 - de input waar nodig wordt aangepast (bijvoorbeeld in termen van grammatica en woordenschat). Dat houdt in dat het essentiële vereiste van authenticiteit van de tekst gedeeltelijk verloren gaat, en dat ook moet worden nagegaan in hoeverre het behoud van de adequaatheid en de duurzaamheid van de taak prioriteit heeft.

Taak type 1 – Professioneel domein

Schaal voor het lezen van correspondentie

	Persoonlijk	Publiek	Beroep	Onderwijs
3	Kan uit een brief, kaart of e-mail begrijpen voor welk evenement hij/zij wordt uitgenodigd en welke informatie over dag, tijdstip en locatie wordt gegeven. ³³	bv. uitnodiging voor verjaardagsfeest, huwelijksfeest of begrafenis ("De begrafenis is op 21 april om 11.00 uur")	bv. uitnodiging voor een medisch consult of een administratieve dienst	bv. uitnodiging voor een gezamenlijke presentatie of schoolactiviteit van kinderen
	Kan tijden en plaatsen herkennen in zeer eenvoudige notities en tekstberichten van vrienden of collega's, bijvoorbeeld "Terug om 4 uur" of "In de vergaderzaal", mits er geen afkortingen zijn.	bv. eenvoudige briefjes en tekstberichten van een vriend ("Ik zie je om tien uur" of "Ik ben onderweg")	bv. eenvoudige notities van de administratie ("Gelieve u aan te melden bij de servicebalie")	bv. eenvoudige notities en tekstberichten van leerkrachten en medecursisten ("Studeer p.20 voor dinsdag" of "Ik breng je boek volgende week").

Sjabloon voor taak type 1

Correspondentie lezen	
Descriptor specifieke schaal	Kan tijden en plaatsen herkennen in zeer eenvoudige notities en tekstberichten van vrienden of collega's, bijvoorbeeld "Terug om 4 uur" of "In de vergaderzaal", mits er geen afkortingen zijn.
Type taak	Meerkeuze met drie opties en één prompt
Aantal teksten en tekstlengte	3 teksten (in totaal 30-35 woorden)
Aantal items	3 (1 item voor elke tekst)
Domein	Professioneel
Scenario	Communiceren op de werkplek
Communicatieve functie(s)	Informatie herkennen
Tekstsoort	Kort bericht
Duur van de taak	5 minuten.
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

³³ In blauw de descriptorren uit het CEFR Companion volume.

Kies het juiste antwoord. Kijk naar het voorbeeld.

1) SMS van Lucy naar een collega:

Ik ben te laat door de file.

Ik ben er over 30 minuten.

Lucy

Lucy laat weten dat:

X a) ze aankomt over een half uur

b) haar auto kapot is

c) het niet druk is op straat

2) Bericht op het werk:

Ik ben om twee uur terug.

Tot straks.

Tom

Wanneer is Tom weer op het werk?

a) 12:00

b) 13:00

c) 14:00

3) E-mail voor een vergadering:

Hallo!

Kun je wat fruit gaan kopen voor de vergadering?

Bedankt!

Wat doe je?

- a) Je eet iets
- b) Je gaat naar de winkel
- c) Je kookt iets

4) Bericht op je bureau:

Bel Tina.

Ze wil je spreken.

Wat doe je?

- a) Je telefoneert naar Tina.
- b) Je gaat naar het bureau van Tina.
- c) Je schrijft een e-mail naar Tina.

Sleutels

2) / c

3) / b

4) / a

Taak type 2 - Publiek domein

Schaal voor lezen ter oriëntatie

	Persoonlijk	Publiek	Beroep	Onderwijs	
3	Kan eenvoudige alledaagse borden begrijpen, zoals "Parkeren", "Station", "Eetzaal", "Verboden te roken", enz.	bv. op de verpakking van levensmiddelen of geneesmiddelen (vervaldatum; "met water innemen")	bv. waarschuwings- of verkeersborden ("Let op: natte vloer", "Eenrichtingsverkeer")	bv. waarschuwingsborden of aanwijzingen ("Hoogspanning", "Nooduitgang")	bv. waarschuwingsborden of aanwijzingen ("Geen mobiele telefoons", "schoolsecretariaat")
	Kan informatie over plaatsen, tijden en prijzen vinden op posters, flyers en aankondigingen.	bv. in alfabetisch geordende persoonlijke lijsten; datum en tijd in tv-gids; plaats, tijd en datum van privé-evenement	bv. in verkoopinformatie; op posters op open dagen, programma's of evenementen in bibliotheek, bioscoop of buurthuis	bv. in werkschema; belangrijkste items in vacature (bv. werkdagen)	bv. lessen in lesrooster; prijslijst van cafetaria; mededeling over kosten naschoolse kinderopvang

Sjabloon taak type 2

Lezen ter oriëntatie	
Descriptor specifieke schaal	Kan eenvoudige alledaagse borden begrijpen, zoals "Parkeren", "Station", "Eetzaal", "Verboden te roken", enz.
Type taak	Matching
Aantal teksten en tekstlengte	4 korte teksten (in totaal 20-25 woorden)
Aantal items	4 (5 borden en 4 teksten)
Domein	Publiek
Scenario	Zich verplaatsen
Communicatieve functie(s)	Eenvoudige openbare borden begrijpen
Tekstsoort	Illustraties en advertenties
Duur van de taak	3 minuten.
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

Lees de info en verbind met het juiste bord. Kijk naar het voorbeeld.
Let op: er is één bord te veel.

Hier kan je zitten om te wachten.	
Het restaurant is open.	
Geen fietsen in het park.	
Pas op voor de hond!	
Niet roken.	

Taak type 3 - Persoonlijk domein

Schaal voor het lezen van informatie

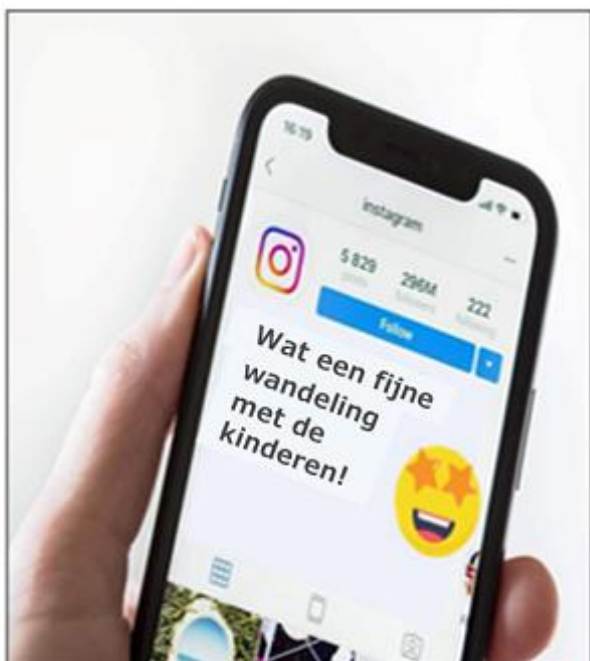
		Persoonlijk	Publiek	Beroep	Onderwijs
3	Kan het eenvoudigste informatiemateriaal begrijpen dat bestaat uit bekende woorden en beelden, zoals een menu van een fastfoodrestaurant met foto's of een geïllustreerd verhaal geformuleerd in zeer eenvoudige, alledaagse woorden.	bv. een bericht van een vriend over een aanstaand huwelijksfeest	bv. informatiebord van buurthuis; servicemenu van wasserij, autowasserij of voedselbezorging	bv. catalogus met koopwaar ("Koop er één, krijg er één gratis")	bv. informatie over een komend schoolevenement; als een klassensimulatie

Sjabloon taak type 3

Lezen voor informatie	
Descriptor specifieke schaal	Kan het meest eenvoudigste informatiemateriaal begrijpen dat bestaat uit bekende woorden en beelden, zoals een menu van een fastfoodrestaurant met foto's of een geïllustreerd verhaal geformuleerd in zeer eenvoudige, alledaagse woorden.
Type taak	Meerkeuze met drie visuele opties (afbeeldingen) en één tekst
Aantal teksten en tekstlengte	1 (8-10 woorden)
Aantal items	1
Domein	Persoonlijk
Scenario	Eten bestellen, de media beginnen te gebruiken, winkelen...
Communicatieve functie(s)	Informatie verkrijgen
Tekstsoort	Bericht op een social media account (Instagram, Facebook) met een foto
Duur van de taak	2 minuten
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

Lees het bericht op de telefoon en trek een lijn naar de juiste foto.

Taak type 4 – Educatief domein

Schaal voor Instructies lezen

	Persoonlijk	Publiek	Beroep	Onderwijs	
3	Kan zeer korte, eenvoudige instructies begrijpen die in een vertrouwde, alledaagse context worden gebruikt, zoals "Niet parkeren", "Niet eten of drinken", enz.	bv. veiligheidsinstructies voor schoonmaakproducten; persoonlijke basisinstructies voor geneesmiddelen	bv. veiligheids- en beleefdheidsinstructies in parken en openbare ruimten ("Verboden te zwemmen"; "Geen afval, alstublieft")	bv. veiligheids- en gezondheidsinstructies ("Draag handschoenen"; "Altijd gesloten houden")	bv. vertrouwde instructies, online of uit het handboek ("Beantwoord de vragen"; "Vul in"); instructies over de broodtrommel van het kind
	Kan persoonlijk relevante eenvoudige aanwijzingen begrijpen die in visuele vorm worden gepresenteerd met frequente woorden en geefende zinnen.	bv. routebeschrijving naar het huis van een vriend.	bv. routebeschrijving in ziekenhuis of station	bv. routebeschrijving naar cafetaria of parkeerplaats	bv. routebeschrijving naar boekwinkel of kantoor

Sjabloon taak type 4

Instructies lezen	
Descriptor specifieke schaal	Kan zeer korte, eenvoudige instructies begrijpen die in een vertrouwde, alledaagse context worden gebruikt, zoals "Niet parkeren", "Niet eten of drinken", enz.
Type taak	Meerkeuze met drie visuele opties (afbeeldingen) en één tekst
Aantal teksten en tekstlengte	1 tekst (30-35 woorden)
Aantal items	1
Domein	Educatief
Scenario	School en kinderen
Communicatieve functie(s)	Instructies begrijpen
Tekstsoort	Korte brief van een school / kleuterschool
Duur van de taak	5 minuten.
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

Lees het briefje van juf Marie.

Lees dan de vraag en onderstreep het nummer van de juiste foto

Beste ouders,

Morgen is het boekendag. We gaan na de lunch naar de bibliotheek!

Gelieve uw kind 3 euro mee te geven voor de bus.

Juf Marie

Wat moeten de kinderen morgen meebrengen naar school?

1

2

3

Sleutel

2

Taak type 5 - Persoonlijk domein

Schaal voor lezen als vrijetijdsbesteding

	Persoonlijk	Publiek	Beroep	Onderwijs	
3	Kan korte, geïllustreerde verhalen begrijpen over gecontextualiseerde onderwerpen die in orthografisch eenvoudige woorden zijn geschreven.	bv. korte vertelling over een gebeurtenis (sport, huwelijk, concert)	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.	bv. een kort fotoverhaal geproduceerd door klasgenoten of de leerkracht van het kind

Sjabloon taak type 5

Lezen als vrijetijdsbesteding	
Descriptor specifieke schaal	Kan korte, geïllustreerde verhalen begrijpen over gecontextualiseerde onderwerpen die in orthografisch eenvoudige woorden zijn geschreven.
Type taak	Zes plaatjes in de juiste volgorde zetten en bij elk plaatje een korte beschrijving plaatsen.
Aantal teksten en tekstlengte	6 tekstopdrachten (35-40 woorden)
Aantal items	5 + 1 voorbeelditem
Domein	Persoonlijk
Scenario	Leven in het nieuwe land
Communicatieve functie(s)	Verhalen begrijpen
Tekstsoort	Beeldverhaal
Duur van de taak	7 minuten
Scoring en beoordeling	1 punt voor elk item dat correct werd beantwoord, op een totaal van 5 punten; geen negatieve score in geval van onjuist antwoord of niet gegeven antwoord

Mike maakt een fotoalbum. Hij schrijft een korte tekst bij elke foto.

Lees de teksten van 1 tot en met 6.

Schrijf dan het nummer van elke tekst boven de juiste foto.

Kijk naar het voorbeeld: het cijfer 1 staat al goed.

1. April 2015, net na mijn aankomst: een wandeling in het centrum.
2. Eerste maanden in het nieuwe land: op school om de nieuwe taal te leren.
3. Lente 2016- Ik ben in de stad met mijn nieuwe fiets.
4. Na 3 jaar vind ik werk in het ziekenhuis ☺
5. Zomer 2019 - Veel mensen op Sara's feestje!
6. Mijn nieuwe appartement. Ik woon er sinds 2020.

	<u>1</u> 	

Sleutels: 4 - 6 - 2 - 5 - 1- 3

Resultaat

In overeenstemming met LASLLIAM wordt het resultaat van dit instrument het best weergegeven als het profiel van de leerder, zoals in het onderstaande diagram dat vergelijkbaar is met CEFR Companion volume figuur 9 en met LASLLIAM figuur 8.

Dat profiel diagram, waarin per vaardigheid is aangeduid welk niveau de leerder al beheerst, kan opgenomen worden in zijn Taalportfolio.

BEREIKTE LEERDOELEN					
LASLLIAM niveau	Communicatieve taalactiviteiten				
	 Schriftelijke receptie				
	LEES VERDER CORRESPONDENTI E	LEZING VOOR ORIËNTATIE	LEZEN VOOR INFORMATIE	LEESINSTRUCTI ES	LEZEN ALS VRIJETIJSBES TEDING
NIVEAU 4					
NIVEAU 3					
NIVEAU 2					
NIVEAU 1					

Het diagram geeft een voorbeeld van de zich ontwikkelende competentie van een leerder en toont een heterogeen profiel voor de verschillende leesvaardigheden. In dit voorbeeldprofiel heeft de leerder volgens de vijf categorieën van Schriftelijke receptie het LASLLIAM-niveau 3 bereikt voor het lezen van correspondentie, het lezen ter oriëntatie en het lezen voor informatie. Voor het lezen van instructies en lezen als vrijetijdsbesteding heeft hij niveau 2 bereikt.

Ook voor meer gedetailleerde feedback aan de leerder kan het resultaat van dit instrument als basis dienen. In dat geval wordt een ander diagram gebruikt dat verwijst naar de verschillende competentieniveaus in de vier domeinen (zie bijvoorbeeld LASLLIAM figuur 9).

Bijlage A - Instrument 2 (tweede deel): versie voor de leerder

Taken A

Taak 1A

Kijk naar de foto en onderstreep:

- het cijfer dat je ziet
- straat

Taak 2A

Kopieer de 3 woorden. Kijk naar het voorbeeld.

	huis	huis
	kind	_____
	bus	_____
	hond	_____

Taak 3A

Kopieer je naam van een document dat je bij je hebt.

Naam

.....

Taken B

Taak 1B

Lees de zin en trek een lijn naar de juiste foto. Kijk naar het voorbeeld.

Vandaag krijg je 25% korting op vers fruit.

In de apotheek kan je met je kaart betalen.

De trein is in het station.

Hier vind je veel soorten brood.

Taak 2B

Schrijf op wat je op de foto ziet. Kijk naar het voorbeeld.

auto's

Taak 3B

Lees het formulier en vul het in.

<p style="text-align: center;">Inschrijving school</p> <p>Voornaam</p> <p>Familienaam</p> <p>Adres</p> <p>Telefoonnummer</p> <p>Leeftijd</p>
--

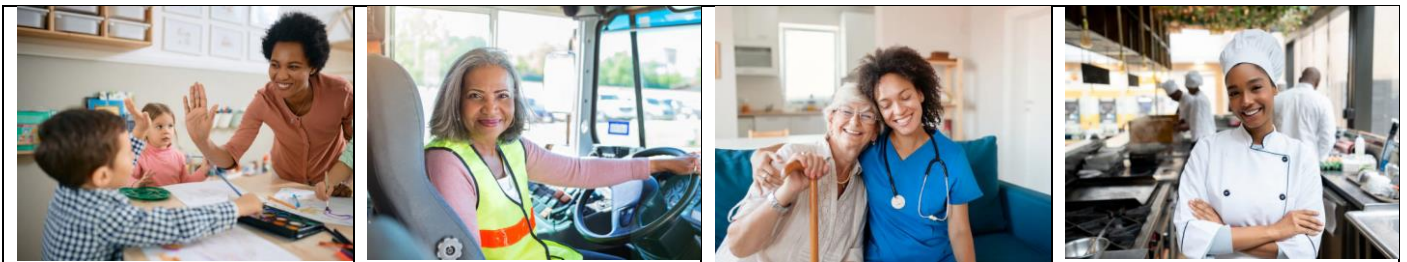
Taken C

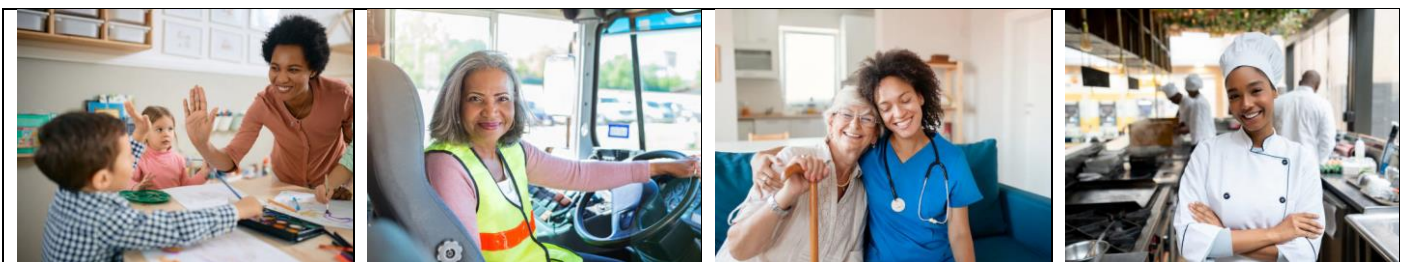
Taak 1C

Lees de teksten en trek een lijn naar de juiste foto. Kijk naar het voorbeeld.

Ana werkt vaak 's avonds laat. Ze werkt als kok in een restaurant.

Lemlem werkt graag met kinderen. Ze werkt als leerkracht in het basisonderwijs.

Jessica helpt oude mensen. Ze werkt als verpleegster.

Eva rijdt graag. Ze werkt als buschauffeur.

Taak 2C

Stel jezelf voor in een korte tekst.

Begin zo: "Mijn naam is ..."

Taak 3C

Antwoord op het bericht van je vriend.

Begin zo: "Hallo..."

Taken D

Taak 1D

Lees de tekst. Beantwoord dan de vragen eronder. Kijk naar het voorbeeld.

Treinen naar Rome vertrekken elke dag vanaf het centraal station van Firenze. Kaartjes kosten 28 euro. Je kan kaartjes kopen bij het loket in het station. Het loket is tegenover de bar en heeft een rode deur.

		Ja	Geen
1.	Vertrekken de treinen vanuit Firenze?	X	
2.	Is de prijs van de treinkaartjes 28 euro?		
3.	Is de kassa achter de bar?		
4.	Is de deur van het loket rood?		

Taak 2D

Beschrijf deze kamer: de kamer waar je nu bent.

Begin zo: "In deze kamer zie ik..."

Taak 3D

Lees de e-mail van Lina.

Van: Lina (misslina@gmail.com)

Aan: jou

Hallo!

Vandaag is het mijn verjaardag.

Gaan we samen lunchen?

We kunnen afspreken om 11.00 uur, voor het café dichtbij mijn huis.

Ik hoop dat je kan!

Groetjes

Lina

Antwoord aan Lina. Schrijf een korte e-mail.

In de e-mail moet je:

- Lina bedanken voor de uitnodiging
- schrijven dat je misschien een beetje later zal aankomen
- een vraag stellen aan Lina

Begin zo: "Hallo Lina, ..."

Bijlage B - Instrument 4: versie voor de leerder

Kies het juiste antwoord. Kijk naar het voorbeeld.

1) SMS van Lucy naar een collega:

Ik ben te laat door de file.

Ik ben er over 30 minuten.

Lucy

Lucy laat weten dat:

X a) ze aankomt over een half uur

b) haar auto kapot is

c) het niet druk is op straat

2) Bericht op het werk:

Ik ben om twee uur terug.

Tot straks.

Tom

Wanneer is Tom weer op het werk?

a) 12:00

b) 13:00

c) 14:00

3) E-mail voor een vergadering:

Hallo!

Kun je wat fruit gaan kopen voor de vergadering?

Bedankt!

Wat doe je?

- a) Je eet iets
- b) Je gaat naar de winkel
- c) Je kookt iets

4) Bericht op je bureau:

Bel Tina.

Ze wil je spreken.

Wat doe je?

- a) Je telefoneert naar Tina.
- b) Je gaat naar het bureau van Tina.
- c) Je schrijft een e-mail naar Tina.

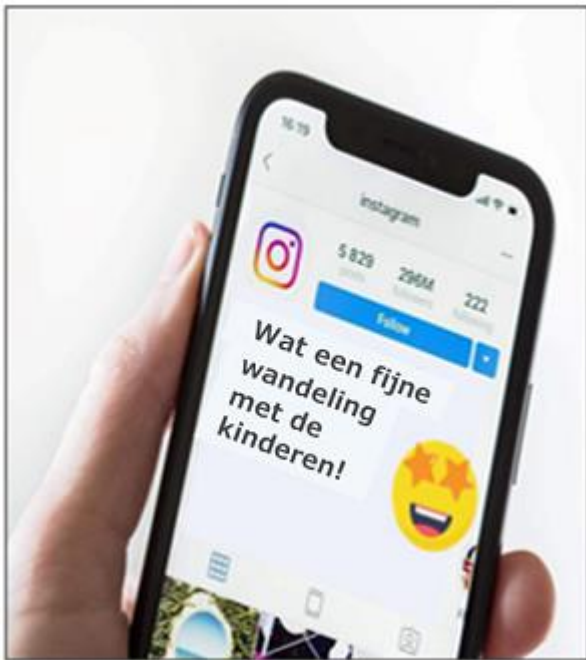

Lees de info en verbind met het juiste bord. Kijk naar het voorbeeld.
Let op: er is één bord te veel.

Hier kan je zitten om te wachten.	
Het restaurant is open.	
Geen fietsen in het park.	
Pas op voor de hond!	
Niet roken.	
	

Lees het bericht op de telefoon en trek een lijn naar de juiste foto.

Lees het briefje van juf Marie.

Lees dan de vraag en onderstreep het nummer van de juiste foto.

Beste ouders,

Morgen is het boekendag. We gaan na de lunch naar de bibliotheek!

Gelieve uw kind 3 euro mee te geven voor de bus.

Juf Marie

Wat moeten de kinderen morgen meebrengen naar school?

1

2

3

Mike maakt een fotoalbum. Hij schrijft een korte tekst bij elke foto.

Lees de teksten van 1 tot en met 6.

Schrijf dan het nummer van elke tekst boven de juiste foto.

Kijk naar het voorbeeld: het cijfer 1 staat al goed.

7. April 2015, net na mijn aankomst: een wandeling in het centrum.
8. Eerste maanden in het nieuwe land: op school om de nieuwe taal te leren.
9. Lente 2016- Ik ben in de stad met mijn nieuwe fiets.
10. Na 3 jaar vind ik werk in het ziekenhuis ☺
11. Zomer 2019 - Veel mensen op Sara's feestje!
12. Mijn nieuwe appartement. Ik woon er sinds 2020.

	<u>1</u> 	